

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 3 sati ujutro.

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj kući J. KRMPOTIĆ u Puli trg Gustoza 1. Uredništvo: Sibenska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSEF HAIN u Puli. — Rokopisi se ne vraćaju. Čak. rač. aus. post. št. 26.796.

Broj 1065.

Godina IV.

U Puli, subota 29. lipnja 1918.

Posljedice Brest-Litovskog mira.

U Austro-Ugarskoj i u Njemačkoj vlada danas veliko uzbuđenje. Na jednoj strani uzrujavaju se aneksionisti i antidemokrate i traže apsolutizam i potlačenje svake narodne slobode, na drugoj strani bune razdražene radničke i seljačke mase i oni narodi, koji očekuju od demokracije, države sav spas i svu budućnost. Prije Bresta-Litovskoga govorili su oštri državnici, Czernin i Seidler, posve drukčijim jezikom. Czernin je sveudilj isticao pravo samoopredjeljenja naroda, potrebu mira bez aneksija i bez kontribucija, a Seidler se duboko klanjao zastupničima stajkajućeg radništva. Ali ovaj demokratizam, ova miroljubivos! bijahu samo sredstva, da pomire uzbuđene mase. Zahtjevi, koje su stavili radničko-bečkoj vladi, ostali su nezavršeni, a nijedan Seidler ne sanja o tome, da bi ih proveo. Seidleri i Czernini se danas ne boje više radničkih pokreta, jer se ne boje više Rusije.

Tako smo doživjeli čudnovate pojave. Dr. Wekerle obećaje radnicima izbornu reformu i zajamčilo im izvedenje gotovog nacrta. Danas dikira Tisza paragrafe tog izbornog reformi. U Prusiji bore se radnici od početka rata za nekoga politička prava i za novi izborni red. Sum njemački je car zadao riječ, da će se udovoljiti toj želji radništva, koje je pridonojelo za državu najvećih žrtava. Ali sveopće, jednako i tajno pravo glasa bilo je u pruskoj zastupničkoj kući nebrojeno puta već otkonjeno. Njemački državni kancekar, grof Hertling, izjavio je, da imade u džepu dekret za raspust pruske komore, ali tim svojim pravom se nije služio. A ne samo to! i Hertling i Kühlmann, koji su sve prije nego li demokrate, morali će po svoj prilici prepustiti svoja mjesta vojničkom kabinetu, jer da su odviše liberalni i moderni, a premao nacionaliste. U Austriji obećao je Seidler čakosežne reforme u izbornom redu za apćine i za pokrajinski sabor. Prošlo je od toga mnogo mjeseci, ali o tim izbornim reformama ni duha ni sluha. U protimbi sa tim izjavama odgovorio je von Seidler bez razloga zastupničku kuću i spremao se, kako bi vladao po § 14., dakle bezustavno. Ministar je Seidler dođude sročeno izjavio u zastupničkoj kući, da će vladati svojom ustavnom i parlamentarnom. Danas je jedini ministar u kabinetu, koji sanja o § 14. Kakvo povjerenje može da imade narod u ljude, kakvi su Seidler, Kühlmann, Czernin i dr. Wekerle? Seidler je dao svoju poštenu riječ, da će vladati ustavom i ju je prekršio. Dr. Wekerle obećao je radnicima čovječiji izborni red u Ugarskoj, a sada ih jednostavno prevario, dr. von Kühlmann propovjedaao je mir putem spornizumljenja, a danas se bori u redovima „steg-friedlera“. A što su Kühlmann i Czernin učinili brest-litovskim mirom, protiv se svakom osjećaju lojalnosti i poštenja, koji je vrijedio dotle na svijetu.

Ovakvi ljudi vladaju danas sudbinom središnjih vlasti. Pošto nijesu samo moralno već i umislveno degenerisani i izmoždjeni, jasno jest, da si ne mogu priuštiti ni onih uspjeha, koje postizava ne-normalan čovjek svojom proždruštenom i nemoralnom ali ipak neobičnom inteligencijom. U Njemačkoj, u Austro-Ugarskoj vlada danas veće nezadovoljstvo nego li ikada prije. U Njemačkoj su gotovo sve stranke protivne sadašnjoj vladi, u Austriji nastoji mala skupina svenljenaca terorom i spletakama, kako bi ubila parlamentarizam. Svi su ostali narodi uznemireni, jer im prijete progonošva, kao što u početku rata, sa strane jedne neznatne manjine blijesnih šovinista i političkih zločvoru. U Ugarskoj vladaju grofovi pomoću oružane sile i ubijanja narodne svijesti. A narod neka za vođu hirova ove gospode još dalje pati, proljeva krv i gladuje?

Bilo bi već skrajno vrijeme, da se ukine sadašnje sisteme vladanja i da se i sama vlada stavi na stajnovište zakona i poštenja. Želi li naša država da izbjegne rasu, morat će se jednom odlučiti, da zakroči putem pravdnosti i napredka. Apsolutističke se metode ne dadu više primijeniti na današnje doba. Apsolutizam je čitav vijek mrtav. Apsolutizmom može se još jedino zaraziti svijet i to na kratko doba. Apsolutizam bi onemogućio zdravu evoluciju naroda i države. To ne smiju zaboraviti oni, koji gospodare po mišoj volji u Beču i u Budimpešti. Nitko nije tako sičan, e bi se mogao trajno usprotiviti sili naravnog razvoja. Sreća je za državu, imade li takvog državnika, koji stiti novo doba, koji predviđa novi razvoj i koji pripravlja tlo novim idejama i državnim sustavima.

Brest-litovski je mir dao za trenutak pravo aneksionistima i imperijalistima. Radi toga su se ovi uzjogunili i razobjestili. Taj je mir bio kamen smutnje na putu razvoja Europe. Nije utjecao samo na središnje vlasti; imao je također čeških posljedica za zapadne države. Imperijaliste jednih i drugih su država dobili time novih izlika, kojima zavaravaju narod. I jedni i drugi pozivaju se na brest-litovski

mir. I radnička je konferencija u Londonu istaknula taj mir i kazala: Eto to nas čeka, ne postignemo li potpunu pobjedu. A Kühlmann je kazao: Samo odlukom oružja može se postići mir, kako smo ga postigli u Brestu-Litovskom. Čitavim je svijetom zavladao opet demon umorstva, razaranja i uništavanja. Kako u doba tridesetgodinšnjeg rata postao je svijet velikim logorištem vojnika i velikom tvornicom ubojitog oružja.

A mi, koji smo se nadali, da je mir pred vratima, koji smo u Brestu-Litovskom očekivali spasonosnu riječ, ostali smo razočarani i zdvajamo...

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 28. (D. u.) Službeno se javlja: U Judikarijama, u kotlini Arco i u dolini Ečave upravio je Talijanac svoju bezuspješnu smetajuću paljbu daleko za našim linijama. U području Premu izjavilo se više neprijateljskih izvidničkih sunaka uslijed pažljivosti naših straža. Na mletačkoj gorskoj fronti stajao je Col Rosso, kojega smo 26. t. mj. junački održali, zapadno od njega ležeci Monte di Val Bella, kao što i prostor zapadno od Aslaga pod jakom i trajnom paljbom topništva i minometu. Odjeljenja pukovnije broj 74 razbila su sve sunke oduzete pod zaštitom te paljbe južno od Canove. Na fronti Plave osujetili smo pokušaj Talijanaca da prekorače kod Fonalte Plavu. Plave je još nabujala. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 28. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Živa djelatnost Engleza i Francuza sa obiju strana Somme. I u drugim odsječcima medju Yserom i Marneom porasla je na veće topovska vatra. Jutros narasla je neprijateljska paljba sa obiju strana Lyse, medju Bailluleom i Bethuneom te južno od Alane do veće jakosti. Naše je topništvo krepko prihvatilo boj. U pojedinim odsječcima razvili su se pješadijski bojevi. Jaka primljena neprijateljskih artiljerijskih dožestokih zračnih bojeva. Naši ljetaci sastrijeliše jučer 25 neprijateljskih ljetala i 1 privezani balon, a naši obrambeni topovi 5 neprijateljskih ljetala. Kapetan Berthold izvjestio je svoju 37. pobjedu u zraku, poručnik Loewenhardt svoju 39., poručnik Rumay svoju 26. i 27. zračnu pobjedu. — Ludendorff.

Rat.

Francuski izvještaj od 26. lipnja na večer: Sjeverozapadno od Montdidiera izveli smo napadaj sjeverno od perivoja Orivesnes te smo zadali neprijatelju gubitke te dopremili zarobljenika. Broj zarobljenika dopremljenih od Amerikanaca kod njihovog poduzeća tečajem zadnje noći u okolici šume Belleau povisio se na 264. Medju ovima imade 5 časnika.

Engleski izvještaj od 26. lipnja na večer: Osim obostrane topničke djelatnosti po različitim kotarima ništa važnoga.

Engleski izvještaj od 27. lipnja u jutro: Uspješnim manjim noćnim okršajem otečli smo neprijatelju jako utvrđenu točku zapadno od Vucx-Berquina. Kod toga smo dopremili više zarobljenika te osvojili strojni pušaka. Izmedju Givenchya i Robega na više točaka neprijateljska topnička djelatnost. Osim toga pucali su Nijemci na položaje šume Nieppe sa plinovitim granatama.

Talijanski izvještaj od 27. t. mj. Bojna djelatnost bila je jučer na čitavoj fronti normalna. Sjeverno od Serravalo (lijevo od Adize) uništena je posada znatne pomaknute neprijateljske postojanke, na koju su naši smioni vojnici iznenada navalili. Na južnim obroncima Col del Rosso (visoravnica Asiago) svladaše naše patrolu poslije tvrdog boja protivnikove prednje straže te dopremiše 31 zarobljenog momka i 2 strojne puške. Neprijatelj je brzo uzvratilo te je dvaputa napao našu pomaknutu liniju; bio je krvavo suzbit. Broj dne 25. t. mj. kod operacija u svrhu proširenja mostobrana Caposile učinjenih zarobljenika, iznaša — kako je ustanovljeno — 5 časnika i 501 momka.

Izveštaj istočne armije od 26. lipnja: Na desnom brijegu Vardara navalio je neprijatelj iza žestoke koncentrične vatre na naše utvrde sjeverno od Majaga. Nava'a je bila zaustavljena još prije, nego li je doprla do naših linija a neprijatelj se morao povući u svoje položaje. Na Strumi iznenadilo je grčko odijeljenje bugarsku stražu. Živahna djelatnost naših ophodnja sjeverno od Devolija. Dva su neprijateljska ljetala bila oborena tečajem jučerašnjeg dana.

Amerikanski izvještaj od 25. lipnja: Jučer na večer navalila je naša pješadija u okolici Chateau-Thierrya, djelotvorno poduprta od našeg topništva, na položaje neprijatelja južno od Corcyra te je pomaknula svoje položaje unaprijed. Zarobili smo 240 momaka, medju kojima 5 časnika i zaplijenili 19 strojnih pušaka, nekoliko automatičkih pušaka i veliku količinu inog materijala. Po noći suzbiti smo više neprijateljskih protunavala uz gubitke. Naši su ljetaci bacili uspješno bombe na željezničku stanicu i prugu Conflans.

Dopisni ured javlja: „Agenzia Stefani“ tvrdi, da je ukupni broj talijanskih zarobljenika, pripćen u austrijskom izvještaju od 22. lipnja i koji prema tome iznosi 40.000, istovjetan sa cijelokupnim gubicima Talijanaca na mrtvima, ranjenicima i nestalima. Nasuprot tome je dostatno istaknuto, da se broj zarobljenika, dopremljenih od 15. lipnja dalje, povisio na temelju točnog brojenja na više od 50.000, kod čega nijesu uračunani teški gubici, koje smo zadali neprijatelju. Kako je bilo već službeno javljeno, računna austrijsko vojno vodstvo talijanske gubitke u najpovoljnijem slučaju sa 150.000 momaka.

* **Politička kriza.** Dok ovo pišemo, još uvijek nemamo nikakvih vijesti o izlazu iz krize. Dr. Seidler nastoji još uvijek na svom mjestu, tako opozicijonalne stranke, a osobito Poljaci, odklanjaju svako pregovaranje s njegovom osobom. Dne 26. o. mj. bio je u audijenciji kod cara dr. Korošec, Stanjek i Tusar. Car je primio dr. Korošec posebice a češke zastupnike opet posebice. Razgovor je trajao veoma dugo. Car se je u tačine informirao o nazorima narodnih vodju, te je veoma pažljivo pratio njihova razlaganja. Naši zastupnici dobiše utisak, da bi car rado bio dobio sadnšnje velike poteškoće. Osobito je ozbiljan bio razgovor izmedju čeških zastupnika i cara. Iza audijencije sastali su se naši zastupnici u parlamentu u prostorijama kluba sa svojim drugovima, te su izvijestili o tečaju audijencije. Za javnost su odlučili apsolutnu šutnju. Istog dana primio je car njemačke socijalne demokrate Rennera i Seitzu, bečkog na-prednjaka dr. Ofnera, Talijana Faiduttija, predsjednika rumunjskog kluba dr. Isopescula i vodju Ukrajinaca Petrušjevića. Tako se je car porazgovorio sa zastupnicima svih stranaka, koje stoje jedna protiv druge u najvećoj oporbi. Time su audijencije dovršene, car je informovan o svemu i odluka je posvema u njegovim rukama. Ta imade pasti već u najskorije vrijeme. Kombinacija sa Seidlerom nije unatoč njegovom zlom glasu zabačena. Govori se također o sastavi „političkog“, t. j. izvanstranačkog kabineta. — Njemački nacionalci razlovoljeni, da je došlo na vidjelo, kak osu nekoi ministri oštro nastupili proti Seidleru, nazivlju te ministre veleizdajnicima. Ispravno veli „Slovenski Narod“, da kad nije Nijemcima štogod po volji, udare s veleizdajstvom.

* **Austrijska kokoš, koja je iznesla jaje u tudjem brlogu.** „Neue Freie Presse“ javlja iz Haaga: Austrijski njemački socijalni demokrate dr. Ellenbogen i Seitz izjavili su se u holandskom organu „Het Folk“ o svojim nazorima ovako: Kad su oćrtali unutarnju situaciju u Austriji, proglasili su silno ističući, da unutarnja promjena i preuredba Austrije jest isključivo unutarnja stvar sudjelujućih naroda te ne može doći izvana; kad bi antanti uspelo razdijeliti prema svojim nazorima Austriju na narednosti, imalo bi to za posljedicu gradjanski rat i gradjanske smutnje u svim zemljama, u svakoj pokrajini, u svakom gradu, sve do najzadnjeg sela. Austrijska socijalna demokracija mora se boriti s velikim poteškoćama, no ne može za to upotrebiti druga sredstva, osim onih, što upotrebljavaju socijaliste u ostalim ratujućim državama, t. j. opoziciji proti vladi. Državne potrebe moraju se vladi dozvoliti budući da vlada hoće uistinu da sklopi mir, no neprijatelji su je rinuli u obrambeni rat. O metodi njemačkih socijalnih demokrata, proglašuju austrijski drugovi, da upravo podupiru obrambeni rat i u pojedinostima protiv se vladi, premda u austrijskim socijalno-demokratskim krugovima nije o opoziciji i o njezinoj raznovrsnoj energiji uvijek isti nazor.

* **Engleska treba ljudi, koji govore slavenske jezike.** „Prager Tagblatt“ javlja: U londonskom „Atheneum“ mjeseca lipnja 1918. čitamo ovaj inserat: Vlada traži za pisarsku službu u Londonu. Engleski podanik engleskih roditelja, koji je vješt barem svim ili barem nekojim navedenim jezicima u govoru i pismu: bugarski, češki, lužicko-srpski, slovenski, slovački, ukrajinski, srpski, hrvatski.

* **Japan proti Njemačkoj — Preko Sibirije.** „N. Fr. Presse“ javlja iz Zeneve: Francuski listovi donose prema japanskim listovima: Cim se Japanu povjeri intervencija u Sibiriji, sudjelovat će japanska armada

aktivno u svjetskom ratu u broju od 2 milijuna momaka od Irkutskaja sve do Urala, dok se ne sukobi s Nijemcima. Sporazum da se ne da prestrašiti većinom tog poduzeća, jer da je Japan odučio pobijediti u savezu sa svojim saveznicima.

Boljševici i Japan. „T. Rundschau“ javlja: Izvjestitelj „Timesa“ javlja iz Tokija, da držanje japanske vlade napram boljševicima u istočnoj Aziji stupa u novi stadij. Japan je vidio u ugovoru sklopljenom između državnih tajnika Lansinga i grofom Išom, da se hoće njome dati Japanu odučujući glas u kineskim odnošajima, te će tako imati Japan slobodnu ruku u kineskim pograničnim okružjima. U tom je smjeru postignut potpuni sporazumak između obiju država. Japan najprije nije opažao novih struja u istočnoj Aziji, ni boljševizma. No naglo poslaše boljševici svoje najbolje agente preko Urala na daleki istok. Prije nego li su se mogli domisliti to japanski državnici, bijahu boljševici u Vladivostoku, Chabinsu i drugim važnim gradovima, gdje su širili svoje otrovne ideje. Rusija nema u Sibiriji vojničke vlasti, no vele da mnogo elemenata hoće po cijeloj Rusiji širiti ideje, koje su izručile Rusiju u ruke neprijatelja i izazvati anarhiju, a to Japan ne može više mirno gledati.

Godišnje vijećanje radničke stranke u Engleskoj. Godišnja je skupština radničke stranke bila danas otvorena u Westminsteru. Obzirom na važnost pitanja, što se imadu prietresati, prikazalo se preko 1000 delegata, broj, koji daleko nadilazi one prošlih godina. Osim engleskih odaslanika slijedili su pozivu nekoli istaknuti vodje radništva, kao što vodja švedske socijalne demokracije Branting, vodja francuske radničke stranke većine Renaudel, bivši francuski ministar Albert Thomas, belgijski ministar i predsjednik međunarodnog socijalističkog biroa Vandervelde te Camille Huysman. U otvorenim nagovorima kazao je predsjednik Purdy, da radnici moraju igrati važnu ulogu kod novoizgradnje društva. Ali sve nade na stvorenje boljih socijalnih i zanatlijskih životnih uvjeta iza rata imadu za preduvjet pobjedu. (Odobranje.) Mirovni uvjeti, nametnuti Rusiji i Rumunjskoj, bacaju jarko svjetlo na mirne uvjete, koje bi nam stavili naš neprijatelj u slučaju pobjede. Radničke zadruga i radnički pokreti žele samo konačni mir. Načela, utanačena od radništva, moraju biti takva, da nam osiguraju iskranu svjetovni mir. U pitanju mira u stranačkom životu kazao je Henderson, da predlog, e se taj mir proglasi dokinutim, nije izazvao kod vlade otpora. Ova je kušala samo da dobije jasnu odluku u tom pogledu od radničke konferencije. Imade mnogo radnika, koji žele isključiti vladu, ne bude li ova u stanju, da stavi na vladu pravi radnički kabinet. Tečajem rasprave uzeo je riječ predsjednik saveza rudarskih radnika te napao žestoko na vladu, jer ova nije dozvolila gostima radničke stranke, da dodju u Englesku.

Seidler ostane. Parlament sazvan za 16. srpnja.

Beč, 28. (D. u.) Car je upravio na ministar-predsjednika dr. viteza Seidlera slijedeće ručno pismo: Dragi viteže Seidleru! I ako pokušaj, što sam si pridržao u Mom ručnom pismu od 23. lipnja, e bi se premostile poteškoće, koje su ponikale Moje ministarstvo da podastre svoju stavku, nije doveo do sada do željenih uspjeha, odlučio sam ipak, da ne prihvatim demisiju te prema tome imade ministarstvo da ostane u službi. Pošto je s druge strane čvrsta Moja volja, da ne prekinem ustavni vladni oblik, sazivjem carevinsko vijeće za 16. srpnja, da započne opet svojim djelovanjem. — Eckhardt, dan 18. lipnja 1918. — Karlo m. p. — Seidler m. p.

Bojevi na Pavi u ugarskoj zastupničkoj kući.

B u d i m p e š t a, 28. (D. u.) Predsjednik je Szasz otvorio sjednicu u pol 11. Prije prelaska na dnevni red uzeo je ministar-predsjednik Wekerle riječ te je nasuprot glasinama, koje se šire među pučanstvom o našoj ofenzivi u Italiji i koje su prekomjerno pretjerane, ustanovio na iskreni način pravo stanje stvari na temelju informacija, koje je dobio od vojnog vodstva. A da ne poljepšava stvari, kazao je ministar-predsjednik, da ukupni broj zarobljenika, koji su pali u talijanske ruke, iznosi 12.000, dok su naše čete dopremile 50.000 zarobljenika, što je prekomjerno broj kod takve ofenzive i takvog uzmarka. Mnogo tužniji da su gubici na mrtvima, ranjenima i oboljelim. Veći dio ovih gubitaka otpada na mrtve i ranjene. Broj ovih iznosi 100.000. (Veliko gibanje u kući.) U tom su broju sadržani mrtvi, iako i teško ranjeni kao što i oni, koji su se povratili kao bolesni. Nasuprot tvrdnji, da su li te krv kao ugarske pukovnije ističe ministar-predsjednik, da je kod ofenzive sudjelovalo 33 ugarskih i 37 austrijskih pukovnija, dakle 47 posto Ugra i 53 posto Austrijanaca. Talijanci su tečajem ofenzive izgubili 150.000 momaka. Nasuprot tvrdnji, da je pomaganje municije povećalo broj gubitaka, veli ministar-predsjednik, da vojska nije nikada bila u tolikoj mjeri snabdjevena sa municijom kao što sredinom lipnja. Pošto se desilo, da se od 38 mastova, sazidanih preko Pave, srušio jedan, a ovaj povukao i druge za sobom, nastupile su u transportu mu-

hicije i hrane poteškoće. Ali nijedan slučaj smrti od glada se nije desio. Samo ona odijeljenja su pala u zarobljenstvo, koja su bila puštena na mjestu, da štite uzmark. Što se tiče vrijednosti ofenzive, nema sumnje o tome, da smo spriječili, e bi Talijanci poslali velik broj svojih četa na zapadnu frontu. To smo postigli i ma kako bili rezultati tužni, iz strateškog gledišta stvar to nije, pošto smo zadali neprijatelju veće gubitke. Mi nemamo prema tome razloga, e bi gledali u razvoj stvari sa nepovjerenjem. Naši su položaji jaki i mi možemo pouzdano očekivati daljnji razvoj stvari. — Za tim prelazi komora na dnevni red.

Uspostava ruskog carstva u Rusiji?

Polag brzopjavke Petrogradske brzopjavne agencije buknuća je u Taškentu u Buhari revolucija. Helsingforski dopisnik „Aftonbladet“ javlja: U Petrogradu se šire glasine, da je u Moskvi srušena boljševička vlada. Kornilov i Kaledin da su na čelu njemačkih (valjda češko-slovačkih, o. u.) četa zaposjeli grad i proglasili Nikolaja Nikolajeviča carom. Lenin i Trocki su pobjegli u Murmah. Polag istog dopisnika njemačka vojnička misija u Petrogradu nije dobila nikakve potvrde ove vijesti. — Prijedba dopisnog ureda: U Beču nije na mjerodavnim mjestima stigla nikakva vijest o takvim događajima.

Reuter javlja iz Londona od 27. lipnja: Kerenski je došao popodne na radničku konferenciju, gdje je bio pozdravljen burnim odobravanjem. Kerenski je kazao: Ja ne smatram doček, kojega ste priredili meni, kao manifestaciju simpatija za moju osobu već za rusku demokraciju, koja se bori za ideale, koji su svima nama dragi. Došao sam direktno iz Moskve te smatram svojom dužnošću kao državnik i socijalista sročiti čitavom svijetu, da se ruska demokracija i ruski narod ne dade potlačiti. Ja vjerujem i sam stalan, da će se ruski narod priključiti vama u boru za veliku stvar slobode. Kad je Kerenski svršio svoj govor, pitao je jedan delegat, u čijem imenu govori Kerenski i zašto se pustilo Kerenskoga u Englesku, a Trockestru ne. Predsjednik je za tim izjavio, da je nasuprot takvoj ličnosti, kao što je Kerenski, takav upit ne samo uvreda već teška uvreda. Delegat je za tim bio gotovo jednoglasno isključen iz sjednice.

Domaće vijesti.

Iz aprovizacije. Kako je poznato iz novina, izostali su od vlade dosada u račun uzimani dovozi brašna iz Ukrajine radi velikih poteškoća sabiranja, te c. kr. ured za prehranu pučanstva radi toga nije više u stanju prije sakupljanja nove žetve, da opskrbi pojedine aprovizacije brašnom. Radi toga i ovdjašnja aprovizacijska komisija nije u stanju da porazdijeli u mjesecu julu drugo brašna osim onoga što će joj stići iz vlastitog kotara. Aprovizacijska komisija čim je doznala, da će joj izostati predvidjeni dovoz, poduzela je sve korake, kako da na drugi način osigura brašno za grad Pulu. Doduše gradovi Zagreb i Rijeka i tamošnje vladine oblasti, kod kojih se je osobno posredovalo, na vrlo su zahvalni način obećali svoju pomoć, nu ipak ne može ova pomoć nikako stignuti pravodobno, a da bi se ju već kod budućeg izdavanja živežnih namirnica moglo dijeliti. Pošto je dozrijevanje žita sadašnje žetve uslijed kišovita vremena zakasnilo, te se isto ne može tako brzo smlatiti i samljati, bit će izdavanje za mjesec juli, koje je za sada u izgled uzeto sa 4 kg po osobi, ne kao dosada svako četrnaest dana, već će isto uslijediti svake sedmice. U prvoj sedmici moći će se ipak izdavati samo 3 četvrt kg po živežnoj iskaznici za gradsko pučanstvo. Nu za to je uspjelo priskrbiti krumpira, koji će se izdavati gradskom pučanstvu i to 2 kg po osobi, a 3 kg za teške radnike. Obzirom na ugodno stanje žetve, nadati se je, da će se potrebu brašna moći stalno na dobu pripraviti za najbliže vrijeme, te da će se uspjeti, da se sadašnju kritičnu dobu prebrdi.

Roditeljima, koji šalju djecu u Hrvatsku ili Slavoniju, javljamo, da će prvi transport djece krenuti iz Pule u nedjelju dne 30. o. mj. sa popodnevnim vlakom, zato sva djeca, koja odlaze moraju biti prije jednog sata popodne na kolodvoru (staciji). Svako dijete mora da donese sobom legitimaciju, pa bilo ono napisano i na majčinoj ili čigovoj drugoj legitimaciji. Takove se legitimacije neće oduzeti, nego to treba samo kontrolirati.

Služba božija za pravoslavne. U nedjelju dne 30. o. mj. u 10 sati pre podne bit će sv. Liturgija u crkvi sv. O. Nikolaja u Puli.

Normativne cijene za med. C. kr. središnje povjerenstvo za utanačenje cijene zaključkom od dne 29. svibnja 1918. stavilo je izvan kreposti normativne cijene za med, te je odredilo slijedeće cijene za pčelinji med austrijskog proizvoda: centrifugalni med, rasprodaja na malo K 20.— à kg; stišnuti med, rasprodaja na malo K 14.— à kg; čisti med, rasprodaja na malo K 12 à kg. Cijene ove rasprodaje na malo razumijevaju se bez puse.

Uporaba ratnih sila i ratnih invalida. Općinski ured za posredovanje radnje u Puli javlja: Djelomičnim povratkom bjegunaca u kotar tvrdjava grada Pule narasao je znatno zahtjev traženja radnih sila uopće, muškaraca i žena, kao što i broj ljudi, koji traže službu. Da se uzmgne udovoljiti ovim molbama u najkraće vrijeme, potpisani ured toplo preporuča bilo nezaposlenim muškarcima i ženama, pripadali oni kojoj mu drago vrsti zanatlija, bilo svim poslodavcima, da se obrate isključivo na ovaj ured kod traženja službe, dotično radnih sila. Općinske delegacije poreznih općina pozivlju se, da prijave ovome uredu sve ratne nemoćnike, koji se vraćaju domovima. Za upute i prijave neka se obrate stranke ovom uredu (općina, II. kat) od 8—2 sata popodne, a u svetačne dane od 9—12 sati opodne.

Izložba ručnoga rada i risanja u Pazinu. Kako je već javljeno, izložba će biti otvorena kroz cijeli tjedan od 6—8 sati po podne dnevno. U subotu (29. lipnja) bit će otvorena i do podne od 11—1 sat. U nedjelju (30. lipnja) bit će otvorena samo od 11 do 1 sat. Tad se ujedno i zatvara. Ako gospoda učitelji ili učiteljice žele školsku djecu povesti, tada će se za njih u svako doba otvoriti i djeci tumačiti. Za školsku djecu je ulaznina 20 fillira. Izložba je već prvi dan pobudila veliki interes pa je nade, da i ostali ne će propustiti priliku, da je vide.

Dnevne vijesti.

Mašinstička škola u Bakru. „Primorske Novine“ opširno izvješćuju o polaganju temeljnog kamena mašinstičkoj školi u Bakru. Toj svečanosti prisustvovali su prošle subote mnogi predstavnici oblasti i zastupnici mnogih parobrodarskih društava. Vladu je imao da zastupa odjelni predstojnik za bogoštovlje i nastavu g. Roje, no u posljednji čas sprječčen, ovlasti je, da ga zastupa odsječni savjetnik g. Kosta Rojčević. Osim toga prisustvovalo je deset sveučilišni prof. Šilović, narodni zastupnik dr. Ročić, zastupnici trgovačkih komora i velik broj pomorskih kapetana i mašinista. Ravnatelj nautičke škole g. dr. Mihlečić pozdravio je zastupnika vlade odelj. savjetnika Rojčevića i sve gostove govorom, u kojem je razložio važnost ove škole sa stručnog, kulturnog i narodnog stajališta. Poslije toga pročitao je gradski vijećnik g. Kučić ispravu o posveti temeljnog kamena, koja svrčava ovim riječima: „Na koncu četrte godine svjetskog rata odlučil kr. hrv. zem. vlada za ublaženje velikih, nbrojenih krvavih i materijalnih žrtava, koje je naš narod za vrijeme ovoga rata doprineo, podignuti mu ovaj hram prosvjete, koji će uz širenje duševnoga znanja i umjeća jačati gospodarsku snagu naroda hrvatskoga na Jadranskom moru. Neka korist ove strojarske škole našem narodu bude jednaka onim željama, s kojima su osnivači njezini u ljubavi prema svome narodu pristupili k oživotvorenju njezinom“. Poslije posvete održan je banket u „Jadraniu“, kojemu je prisustvovalo 70 učesnika, a izrečeno je više zdravica.

Za žensku preparandiju u Zadru. Iz Zadra javljaju, da je zemaljski odbor poduzeo inicijativu, da bi se već početkom nastajne školske godine otvorio u Zadru privatni ženski preparandij, koji bi mogao biti spojen sa zavodom sv. Dimitrija.

Anka Cetina
iz Šikana
Antun Draković
posjednik
vjenčani.
Peroj, dne 29. lipnja 1918.

Mali oglasnik

Politeama Ciscutti
Danas u subotu, dne 29. lipnja kinematografske predstava sa ovim programom:
„Sanjkaški kavalir“
veseligrada u 3 čina sa Oss. Oswald, Elsa Wagner, Harry Liedtke i Ernst Lubitsch u glavnim ulogama.
Zadnji proljetni modeli odjela i šeširi.
Početak: 2:30, 4:30 i 7 sati.
Ulaznica za prizemlje i lože K 1:30, naslonjač K —40, lože K 2—, galerija K —50.
Salonski orkestar.
Samo za odrasle!

KINO CRVENOG KRIŽA
Ulica Sergija broj 34.
Današnji raspored
Borba za muža
III
Gospodja sa 1000 odjela.
Amerikanska društvena snimka u 5 čina.
Početak:
3—, 4:25, 5:50 i 7:15.
Ulazne cijene za ovaj film I. mjesto K 1:20, II. mjesto 60h
Ući se može kod svake slike.
Ravnateljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.

Pol
CIJENA H
za članu
za polugo
tromjeseč
sacno K 4
daji 16 fl
UČLAŠI
opravi list
Sjuti
dine opst
veoma sk
jetko dne
Baš
je izlaziti
jedini hrv
bio najpo
sobom lij
preporoda
vremena.
vremena,
gore, nije
probuli u
Mjes
je naš is
držajem
Timurna,
nerazum.
A o
bez prelo
materijala
razumijev
vlogu)
Što je na
uzede lta
dan čeka
vlasniku
člavo p
gencije)
strane vl
strane ne
List
veći nacr
mogući. L
nicima, s
ogled i b
mjesec je
strana lis
obajna, i
propasti.
suradnika
vatski dno
nažazi, m
broj onih,
sejaka i
previše su
A da
možimo s
vlasništvo
i prema do
i ponosom
dužnost i
krasno usp
njegovo st
šava.
Kad j
list pomla
se kao nar
se redati p
naš narod
usta, na k
teško iskor
otvarati pu
nije ni mo
na dvije sto
ne može u
sjeli na stol
osjećaja, od
paragrafa o
pripravi na
govog izdav
List sj
narod, a na
li ga sa te s
gr. flma, ne
narod sazida
visti, koju s
raja, samo p
nečovječje is
Takav
izlaženja. O
Svjiesni sino
jako malo od
No sviesni s
učinimo, a j
ma T itaž s
Istre, vesg
imali svezane
raku susreća
Bogzna,
i kao pojed
nek dodje, š
maknut s pu
islinu: Mnog